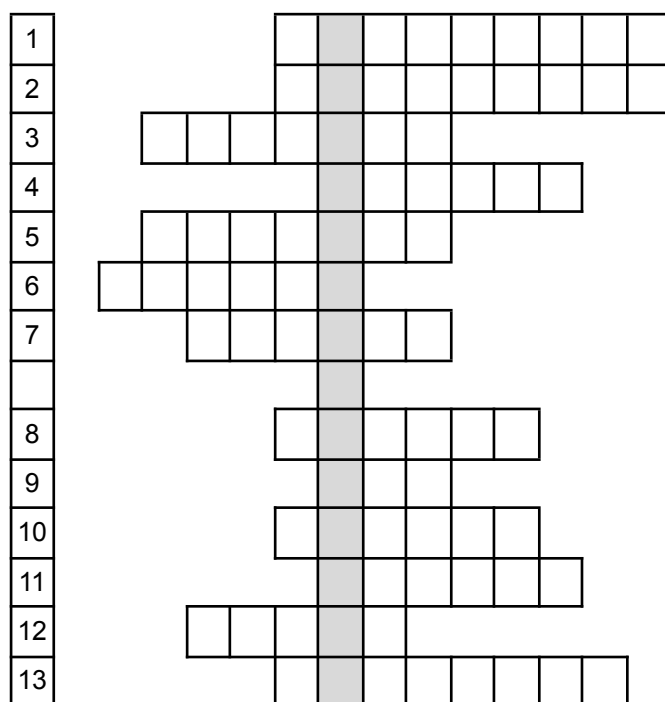

Včelísek 6/2024

Znalosti a dovednosti můžeme procvičovat i během červnových deštivých dní. Budeme rádi za vaši zpětnou reakci.

Doplňovačka

I této tajence se dozvíme jméno hmyzu, který přispívá k opylovací činnosti.

1. Trubičky ve včelím těle, které rozvádí do buněk kyslík.
2. Tekutina, která rozvádí v těle včely živiny.
3. Orgán včely, který slouží k její obraně.
4. Sladká šťáva v květech rostlin.
5. Název včely, která se vylíhne z oplozeného vajíčka a vykonává různé úkoly.
6. Včelí sameček.
7. Barva, kterou jsou značeny včelí matky v roce 2024.
8. Přirození množení včelstev.
9. Dutina stromu obydlená včelami.
10. Nástavek určený k získávání medu.
11. Nástroj, který vkládáme mezi medomet a nádobu z účelem filtrace větších nečistot z medu (voskové šupiny).
12. Vstup do úlu.
13. Patro úlu.

Výlet do Paříže

Během cestování si můžeme všimnout věcí, které souvisejí se včelařením.

- Obdivujeme krásné parky s kvetoucími rostlinami.
- Pozorujeme včelí úlu i na ne zcela typických místech.
- Včely a jejich produkty se mohou objevovat i na obrazech a sochách v zámcích a galeriích.

Dnes se podíváme na krásný park Jardin des Tuileries u pařížského zámku Louvre. V něm najdeme včelnici.

Na informační ceduli se můžeme dočíst, že včelnice byla založena v roce 2019.

Chovají tam včely “buckfast”, které jsou známé pro svou mírnou povahu. Pro tyto včelstva připravují speciální květinové záhony, které jsou výborným zdrojem nektaru.

Pokud netušíte, co má společného Napoleon Bonaparte se včelami, podívejte se na následující obrázek. Je to obraz, který ukazuje korunovaci Napoleona a jeho manželky.

Při podrobném zkoumání zjistíte, že včely jsou na korunovačním rouchu.

V kroužku můžete vymýšlet různé teorie, proč Napoleon na něm měl včely. Zkuste si vymýšlet spojitosti se životem včel a císaře.

Osmisměrka

V osmisměrce hledáme pojmy, které souvisejí se včelími produkty.

P	M	E	D	A	K	Č	I	Š	A	K	Í	Ř	E	T	A	M
R	R	P	D	R	H	D	Q	G	P	I	O	É	O	P	L	M
O	Á	E	Y	Ř	R	M	O	O	P	U	T	R	M	J	E	Á
P	J	Š	Ž	L	E	Á	D	M	Ý	D	L	O	A	D	I	É
O	L	K	J	I	B	L	G	H	U	O	I	N	O	M	J	Y
L	N	J	M	E	A	C	V	B	N	M	I	V	R	T	Š	K
I	A	U	E	H	R	I	O	K	M	V	N	J	H	A	S	L
S	M	A	A	D	F	G	Z	Č	O	Í	R	F	M	B	V	I
Ž	N	Á	B	Y	T	E	K	D	K	U	J	P	K	N	Í	T
P	E	R	N	Í	K	Á	E	N	M	H	O	R	F	T	Č	N
Z	T	D	E	M	N	M	G	Z	U	N	J	M	N	B	K	E
B	T	G	K	O	S	M	E	T	I	K	A	F	T	R	A	L

Doplňované pojmy můžete vyluštit v přesmyčkách.

1. LPY
2. POLIPROS
3. EDJ
4. MEŘATÍ ŠIČKAKA
5. LPY
6. LILKYENT
7. ONŠAMP
8. MOÝDL
9. TIKAKOSME
10. EKNÁTBY
11. MIEUM
12. VINAMEDO
13. MNÍKEDOV
14. PRNÍKE
15. DLAHAPO
16. ÍČKASV

Pozorujeme přírodu

Během jedné vycházky jsem na cestě spatřil slepýše křehkého. Je to plaz, který nemá nohy. Uvedeme si o něm několik zajímavostí.

- Slepýši tráví většinu svého času podzemí, kde loví potravu (žížaly, slimáky, brouky).
- Slepýš má křehký ocas, který v případě nebezpečí dokáže odlomit. Poté mu může zregenerovat, i když ne v původní délce.
- U nás patří slepýš mezi ohrožené druhy, které je třeba chránit.
- Samice kladou 5 až 15 vajec, ze kterých se po 6 až 8 týdnech líhnou mláďata.
- Slepýši se dožívají až 15 let.
- V zimě slepýši hibernují.

Náměty pro volný čas

Dívejte se stále kolem sebe, nejen když jste v přírodě. Mnoho zajímavých věcí můžeme pozorovat. Nejlépe je mít s sebou i foťák a svá pozorování zaznamenávat. Můžete tak získat kolekci různě zajímavých fotografií.

Kvízové otázky

1. (popis včely) Asi všichni víme, že tělo včely se skládá ze tří hlavních částí: hlavy, trupu a zadečku. Víte však, jak se řekne zadeček latinsky?
 - a. caput
 - b. thorax
 - c. abdomen
2. (včelí nepřátelé) Když sršeň chytne včelu, tak oddělí hlavu a zadeček. Zúžitkuje pouze trup. Víte proč?
 - a. Celou včelu by neunesla do hnízda.
 - b. Trup je nejchutnější, obsahuje hodně svaloviny.
 - c. Pravý důvod ještě neznáme.
3. (včelařské nástroje) Jak se jmenuje základní včelařský nástroj, který pracuje na principu páky? Slouží například k odlepování rámků od nástavku.
 - a. páčidlo
 - b. beranidlo
 - c. rozpěrák
 - d. kleště
4. (včelařské osobnosti) Kdo vynalezl medomet?
 - a. Franz Kafka
 - b. Franz Strudel
 - c. Franz Hruschka
5. (včelí produkty) Co nepatří mezi včelí produkty?
 - a. med
 - b. medovina
 - c. vosk
 - d. jed
6. (život včel) Co je trubčice?
 - a. Trubčice je samice od trubce.
 - b. Trubčice je dělnice, které zduřely vaječníky po smrti matky a klade neoplozená vajíčka.
 - c. Trubčice je dělnice, která se po smrti matky ujala vlády v úle.
7. (včelí pastva) Která z polních plodin kvete bíle?
 - a. svazenka vratičolistá
 - b. řepka olejka
 - c. kmín kořený
8. (léčiva) Která kyselina se nepoužívá k léčbě včel??
 - a. kyselina sírová
 - b. kyselina mravenčí
 - c. kyselina šťavelová

Černý bez

Někdy i do konce června kvete černý bez. Jeho krásné velké květy jsou plné pylu. Včely tyto květy nevyhledávají. Vyhledat je naopak můžeme my a využít je při výrobě výborného bezového sirupu.

Uvádíme zde náš oblíbený recept.

- 30 kusů květů bezu černého
- 70 gramů kyseliny citronové
- 2 citrony
- 3 kilogramy cukru (krupice, krystal)
- 3 litry vody

Postup je jednoduchý.

1. Převaříme 3 litry vody.
2. Do vody dáme květy bezu černého, kyselinu citronovou a na plátky nakrájené 2 citrony.
3. Necháme den odležet.
4. Druhý den přecedíme.
5. K získané kapalně směsi přidáme cukr.
6. Přivedeme k varu.
7. Ještě vařící nalijeme do lahví a ihned zátkujeme.

Ve sklepe může sirup vydržet i dva roky.

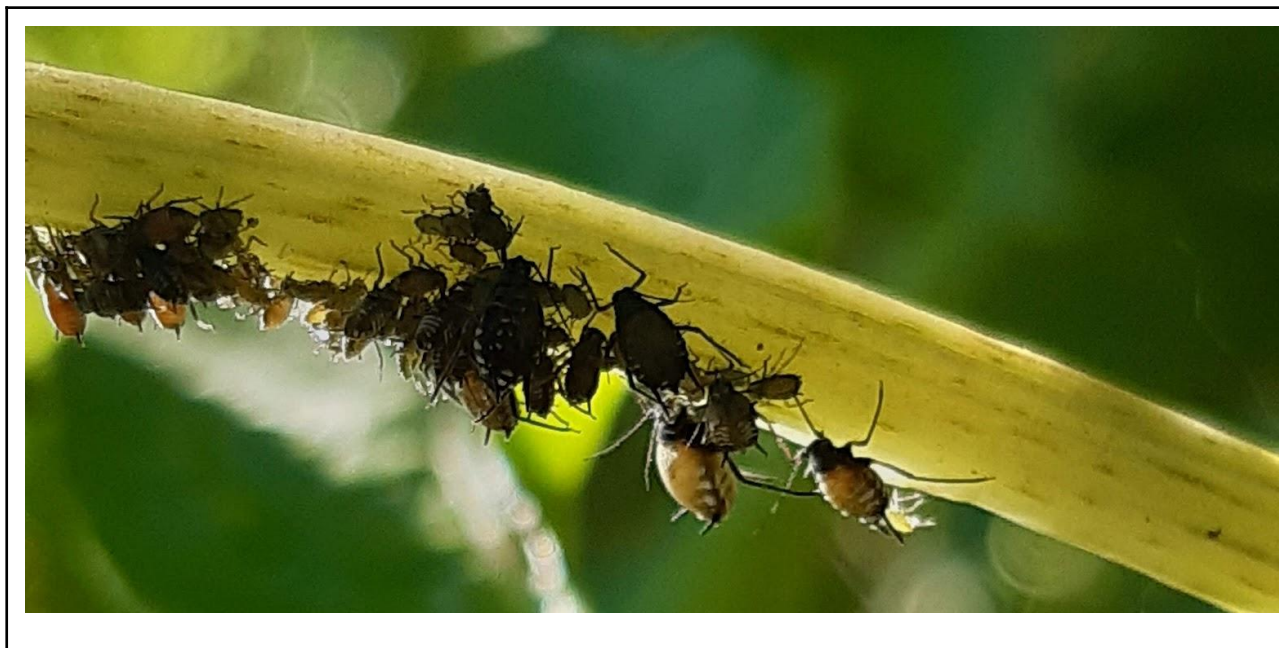
I během vaření si můžeme všimnout zajímavých jevů.

Nalevo vidíte lahve po naplnění. Hladiny sahají téměř k zátkám.

Po vychladnutí (obrázek vpravo) zjistíme, že hladiny sirupu poměrně hodně klesly.

Na keřích bezu černého můžeme pozorovat další zajímavé živočichy.

Vybraná řešení

Doplňovačka

1				V	Z	D	U	Š	N	I	C	E
2				H	E	M	O	L	Y	M	F	A
3		Ž	I	H	A	D	L	O				
4					N	E	K	T	A	R		
5		D	Ě	L	N	I	C	E				
6	T	R	U	B	E	C						
7			Z	E	L	E	N	Á				
8				R	O	J	E	N	Í			
9				B	R	Ť						
10				M	E	D	N	Í	K			
11					C	E	D	N	Í	K		
12		Č	E	S	N	O						
13				N	Á	S	T	A	V	E	K	

1. Trubičky ve včelím těle, které rozvádí do buněk kyslík.
2. Tekutina, která rozvádí v těle včely živiny.
3. Orgán včely, který slouží k její obraně.
4. Sladká šťáva v květech rostlin.
5. Název včely, která se vylíhne z oplozeného vajíčka a vykonává různé úkoly.
6. Včelí sameček.
7. Barva, kterou jsou značeny včelí matky v roce 2024.
8. Přirození množení včelstev.
9. Dutina stromu obydlená včelami.
10. Nástavek určený k získávání medu.
11. Nástroj, který vkládáme mezi medomet a nádobu z účelem filtrace větších nečistot z medu (voskové šupiny).
12. Vstup do úlu.
13. Patro úlu.

Kvízové otázky

1. (popis včely) Asi všichni víme, že tělo včely se skládá ze tří hlavních částí: hlavy, trupu a zadečku. Víte však, jak se řekne zadeček latinsky?
 - a. caput
 - b. thorax
 - c. abdomen**
2. (včelí nepřátelé) Když sršeň chytne včelu, tak oddělí hlavu a zadeček. Zúžitkuje pouze trup. Víte proč?
 - a. Celou včelu by neunesla do hnízda.
 - b. Trup je nejchutnější, obsahuje hodně svaloviny.**
 - c. Pravý důvod ještě neznáme.
3. (včelařské nástroje) Jak se jmenuje základní včelařský nástroj, který pracuje na principu páky? Slouží například k odlepování rámků od nástavku.
 - a. páčidlo
 - b. beranidlo
 - c. rozpěrák**
 - d. kleště
4. (včelařské osobnosti) Kdo vynalezl medomet?
 - a. Franz Kafka
 - b. Franz Strudel
 - c. Franz Hruschka**
5. (včelí produkty) Co nepatří mezi včelí produkty?
 - a. med
 - b. medovina**
 - c. vosk
 - d. jed
6. (život včel) Co je trubčice?
 - a. Trubčice je samice od trubce.
 - b. Trubčice je dělnice, které zduřely vaječníky po smrti matky a klade neoplozená vajíčka.**
 - c. Trubčice je dělnice, která se po smrti matky ujala vlády v úle.
7. (včelí pastva) Která z polních plodin kvete bíle?
 - a. svazenka vratičolistá
 - b. řepka olejka
 - c. kmín kořený**
8. (léčiva) Která kyselina se nepoužívá k léčbě včel??
 - a. kyselina sírová**
 - b. kyselina mravenčí
 - c. kyselina šťavelová